

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:	
Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékire: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — — — — — 3.—	Negyedévre — — — — — 3.60
Félévre — — — — — 6.—	Félévre — — — — — 7.—
Egész évre — — — — — 12.—	Egész évre — — — — — 13.—

Egyes számú & III. évf., vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL.
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28
Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.
Apró hirdetések ára: egy sor 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Tisza Bécsben.

Budapest, január 26.

Mire ez a nap estére val, gróf Tisza István miniszterelnököt Bécsbe viszi a robogó gyorsvonat. Megkezdődnek tehát ismét a bécsi utazások, melyek soha sem hoztak jót a nemzetre, de az időközi kormányelnökre sem. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy mikor a magyar miniszterelnökök a legsűrűbben koptatták a Burg magyar pénzen kényesített pádimentumát, az eredmény az lett, hogy bukásukkal tértek haza. E tekintetben egyedül gróf Khuen-Héderváry Károly volt a kivétel, akit nem a bécsi utak, hanem maga a szabadelvű párt bukattatott meg.

Gróf Tisza István miniszterelnök ambíciókkal telt fiatal agyában egy sereg javaslat érlel meg ez utján, a magyar képviselőházi kisebbségi ellenállás legázolására. Oh, ezekhez megkapja a császárváros uraitól, a hadvezetőségtől a felhatalmazást. Hiszen, ha azokat kell agyon-szorítani, akik a magyar vezényleti nyelvért küzdenek, akkor ők szívesen adnak zsineget. Ha a sokat beszélő magyar honatyák nyelvét kell kitépni, ahhoz is van még a régi osztrák börtönrelikviák közt harapófogó. Gróf Tisza tehát ez alkalommal föltétlenül magával hozza az erőszakra való felhatalmazást. Aztán majd meglátjuk, hogy mit csinál vele ő és mit Perczel Dezső.

Tehát Tisza házszabálymódosítást akar csinálni, még pedig Bécsből kapott felhatalmazással. Olyan módosítást, hogy azzal a kisebbségi ellentállást mindörökké lehetetlenné tegye s így ő maga pedig uralkodhassék és az idők végtelenségéig új peceket nevezhessen ki a Lipótvárosból. Hanem hát ezt a dolgot gróf Tisza István még az ő erős kézzel is aligha lesz képes megcsinálni, mert meg fogja ebben őt akadályozni egy még erősebb kéz: a nemzeti akarat és ennek az akaratnak felháborodása. Mert ennek a nemzetnek, a mi sajátos politikai helyzetünkön fogva, szüksége van a kisebbségi ellenállás erejére. A bécsi hatalom s annak szócsöveitől jelentkező kormányok ellen ugy sincs egyéb joga ennek az országnak, mint a sorozás és az adófizetés megtagadása. A fegyvert, a puskát, kardot kivették kezünkől, úgy, hogy forradalmat a nemzeti jogokért ma már a tigriszívű Kossuth Ferenc sem tudna csinálni. Egész alkotmányos berendezkedésünk a kisebbségi ellenállás jogához van kötve és nem engedhetjük, hogy ezt most elherdálják tőlünk azért, hogy gróf Tisza István tovább is kormányon maradjon. Magyarországon parlamenti többséget a meghamisított közvéleménnyel, erőszakkal, jutalmak ígéréseivel mindig lehet csinálni, de hogy ez a többség gonoszul, a nemzet érdekei ellen fel ne használtsék, arra való a kisebbségi ellentállás jogosultsága. Ezt feladni

nem olyan kis dolog, sőt nagyobb dolog talán, mint gróf Tisza István miniszterelnöksége.

A múlt eseményei bebizonyították Magyarországon, hogy alakultak itt olyan parlamenti többségek, melyek egymásután adogatták föl a nemzet anyagi és erkölcsi érdekeit. Olyan többségek, melyeket Bécsből kommandíroztak a nemzeti jogok feladására. Hova jutottak volna, ha ezekkel szemben nem lett volna meg a kisebbségi ellenállás? Ma már talán a magyar nemzeti oltárokról a Krisztus köpönyegét is eladták volna az osztrákoknak. Akkor már valószínűleg nem követelhetnők a magyar kommandót, mert talán katonasorban levő gyermekeink sem tudnának magyarul, csak osztráku, hogy mint lojális alattvalók ezen a nyelven imádhassák a kékfejűsasos, sárga-fekete Gesamtmonarchiát.

Ha gróf Tisza István miniszterelnök a szólás-szabadság megszorítását hozná be a törvényhozásba, ez a magyar alkotmány veszedelmét is jelentené. Ezt tudja az egész ellenzék, azért ha bekövetkeznék ennek a merényletnek kísérlete, az egész ellenzéknek kellene az ellen csatasorba felvonulnia. Ezt tudja a kormánypárt egy nagy része is, azért nem lelkesedik a Tisza-féle erőszaknak ezért a formulájáért. És mindez azért történnék, hogy ne legyen magyar vezényszó. No hát nem magyar lenne az, hanem sehonnai, aki ezért a célért összetörné a magyar alkotmány egyik oszlopát. Gróf Tisza István kapitány ur pedig megy Bécsbe. Örült sietséggel rohog vele a gyorsvonat, hogy a delegációkkal a közös-ügyes, német kommandóju hadseregnek a fizetséget megszavazathassa.

Budapest, január 26.

A képviselőház holnap délelőtt 10 órakor tart ülést, melyen folytatják az ujoncmegajánlási javaslat feletti vitát.

A kivándorlási és utlevélügyi törvény. A múlt évben az országgyűlés összesen kilenc törvényeket hozott, melyek közül az utolsók még márciusban szentesítést nyertek. Azóta az obstrukció miatt egymásra torlódnak a fontosnál fontosabb törvényjavaslatok, de elintézését mind eddig nem nyerhettek. Legközelebb életbe lépetik a kivándorlásról és az utlevélügyről alkotott nagyfontosságú törvényeket. A végrehajtási rendellettervezet mind a két törvény életbeléptetésére nézve készen van.

Az aradi 48-as honvédek a képviselőházhoz. Az aradi öreg 48-as honvédek Barabás Béla képviselő útján a következő, csakugyan szomoruan megható kérvényt intézték a képviselőházhoz:

Mélyen tisztelt képviselőház!

Az életnek alkonyán, mielőtt életünk mécse a kialvás utolsó lobbanását vetné, nagy inségünkben a végsőre határozta el magát az aradi 1848/49-iki honvédegyelet, hogy tagjait az éhenhalástól vagy a kétségbeeséstől megmentse. Kérve az országgyűléshez, a nemzet atyáihoz: kegyeskedjék az 1848/49-ki

honvédegyeletet felemelni, hogy azoknak a teljesen vagyontalan, napszám után élő, de most már teljesen munkára képteleneknek szerény életmódja csak némileg biztosítva legyen, — mert havi 6 korona lakás, étkezés, ruházat stb. életszükségletek fedezésére teljesen elégtelen.

Hogy kérelmünkkel a törvényhozó atyák elé járulni bátorodunk, arra feljogosítanak bennünket azon érdemek, melyeket Klio aranybetűkkel jegyezett fel az önvédelmi harc történelmébe; feljegyezte azon nevezetes csatákat, melyekben honvédeink, midőn a szeretett haza szabadságát veszély fenyegette, életüket áldozták a haza oltárán.

Igen, a nemzet dicső harcaiban életük feláldozása árán, ők váltották meg polgártársaink számára azon szabadságot, mely mellett nemzetünk fejlődése — és joga fölötti saját rendelkezése lehetővé van téve.

Ezen érdemek árán kérjük a tisztelt Házat, kegyeskedjék méltánvolni megújított kérelmünket s az 1848—49-iki honvédegyelet felemelését határozza el. Vagyunk a mélyen tisztelt Képviselőháznak az Aradi 1848—49-iki honvédegyelet nevében és megbízásából

Aradon, 1904 január 22

legalázatosabb szolgálai

May Soma s. k.
egyleti jegyző.

Simai István s. k.
egyleti elnök.

Józsefvárosiak küldöttsége a kormánynál. Budapest székesfőváros VIII. és IX. kerületének küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban gróf Tisza István miniszterelnöknek, hogy megköszönjék azon közgyűlési határozat jóváhagyását, amely a Baross-utcai villamosnak kettős vágányúvá alakítására és ennek az eskü-téri vonallal való összeköttetésére vonatkozik. A küldöttséghez csatlakozott Berzeviczy Albert dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter is. A küldöttség szónoka Kanovics Béla apátplebános volt, aki a fővárost továbbra is a kormány jóindulatába ajánlotta. Erre gróf Tisza István miniszterelnök nagy tetszéssel fogadott beszédben válaszolt. A küldöttség ezután a kereskedelmi miniszteriumban Hieronymi Károly kereskedelmi miniszternél tisztelgett, aki Kanovics Béla Mór apátplebános megleghangú köszönő nyilatkozatára szíves nyilatkozattal felelt. A küldöttség tagjai ugy a miniszterelnök, mint a kereskedelmi miniszter választát a legnagyobb örömmel és megnyugvással hallgatták.

A nagyikindai választás. A nagyikindai képviselőválasztás valószínűleg a szabadelvű jelölt győzelmével fog végződni, amint az eddigi következő távirati jelentések bizonyítják:

Nagyikindáról táviratozzák a Magyar Távirati Irodának: A választás teljes rendben folyik. 10 óra 20 perccig

Telecsky Kristóf szabadelvűre	60
gróf Zichy Vladimír nemzeti pártira	40
és Petrovics Száva szocialistára	13

szavazatot adtak le.

12 óráig leadtak:

Telecsky szabadelvű pártira	200
Gróf Zichy Vladimír nemzeti pártira	143
és Petrovics szocialistára	33

szavazatot.

A szavazatok aránya délután fél 2 órakor a következő volt:

Telecskynek	490
Zichynek	172
Petrovicsnak	47

szavazata volt.

A fiemei kormányzó a királynál. Bécsből jelentik, hogy a király tegnap báró Roszner Ervin fiemei kormányzót kihallgatáson fogadta.

Az 1904. évi sorozás a bizottságban. Még a tavalyi sorozás megtarthatására szükséges törvényjavaslatok sincsenek megszavazva, tegnap délután öt órakor a képviselőház véderő-bizottsága már az 1904. évi sorozáshoz szükséges törvényjavaslatokat tárgyalta. A javaslatokat a bizottság általánosságban és részleteiben is megszavazta, de az ellenzék ez alkalommal is megismételte a nemzeti kívánalmakat. Szóba került a katonai oktatás, a tisztek áthelyezése, a honvédségnek tüzéséggel való kiegészítése, a katonai bünvádi reform. A honvédelmi miniszter mindezen kérdésekre azonnal megadta válaszáat.

Krónika.

Budapest, január 26.

Tegnapról mára alig történt valami változás a politikai helyzetben, ha csak azt nem vesszük eseménynek, hogy Zboray Miklós néppárti képviselő egykori politikai mesterét, Polónyi Gézát az ő erős színváltozásaiban mutatta be a képviselőháznak. Ez az eset némi derűtséget, sőt mondhatjuk, hogy pikantériát vegyített be ma délelőtt is a t. Ház folyosói hangulatába. Egyéb esemény nem igen volt. Beszéltek gróf Tisza István ma esti bécsi utazásáról s jövendőlték, hogy mi mindenre kap és hoz felhatalmazást a pótabstrakció letörésére. Hogy azonban gróf Tisza István e tekintetben minő előterjesztést tesz holnap Bécsben a királynak, arról még eddig a legszűkebb baráti körben sem nyilatkozott. Valami meglepetésre készül, még pedig erős megépetésre, ami valószínűleg ellene zúdítja a Kossuth-pártnak most kényszerbékében lévő részét is.

Gróf Tisza István miniszterelnök a magyar politikai helyzettel kapcsolatosan a delegációk összehívására vonatkozólag tesz jelentést ő felségének, csütörtök reggel pedig már itthon lesz s utolsó kérést beszédét intézi majd az obstruálókhoz, hogy hagyjanak fel a további kiméltelen harccal. Ebben természetesen ő sem bizik, de azért, hogy munkára hajlandóságát bemutassa, be fogja terjeszteni a következő javaslatokat:

1. A tisztképző-intézetekben lévő magyar alapítványi helyek szaporításáról.

2. Az állami és megyei tisztviselők, valamint a felekezeti tanítók fizetésének rendezéséről.

3. A beruházási kölcsönről.

E javaslatok beterjesztése arra szolgál, hogy megnyissa a nemzet szemét az obstrukció folytatásából eredő pozitív károk tekintetében.

Ezt követné a napirendi indítványba foglalt házszabályrevízió s emennek segítségével az obstrukció letiprása.

Miután gróf Tisza István ezek után is belátná, hogy az obstruálók nem engednek, akkor összehívhatja a magyar delegációt, letárgyalhatja vele az összes közös ügyeket és megszavaztatja vele a közös ügyek indemnitást. Addig természetesen a képviselőház ülései szünetelnek. A szünet után újból megnyíló parlamenti tárgyalásokon mutatkoznék be először az erős kéz működése, mely természetesen most még előre nem látható viharokat fog ébreszteni és az egyes pártokban, különösen a szabadelvű pártban és a Kossuth-pártban újabb kiválasztásokat előidézni. Mindez azt bizonyítja, hogy gróf Tisza kormányelnök erős fellépése után az obstruálók kicsiny serege meg fog szaporodni.

A kormány meggyőződött, esti félhivatalos lapja szintén foglalkozik azokkal a tervekkel, melyekkel gróf Tisza István az obstrukciót le akarja gyűrni. Pozitív dolgokat azonban nem mond. Azt jósolja meg, hogy a szabadelvű párt és a kormány álláspontja a legközelebbi jövőben harcra fog változni. *Sebészeti beavatkozásokat* fognak igénybe venni. Azt is hangoztatja a félhivatalos, hogy a házszabálymódosító-indítvány tartalmára vonatkozólag eddig nem tudhatni semmit. Egy másik Tisza-párti lap azt konstatálja, hogy a házszabálymódosítást nagyon nehéz lesz keresztülvinni, mert ez az egész ellenzék a kormány elleni harcra vinné s azt véli tudni, hogy Tiszának nem is ez a szándéka. Meg is mondja mindjárt, hogy mi. A mostani házszabályok azon intézkedésébe kapaszkodva, hogy *tanácskozása idejéig a Ház esetről-esetre határozza meg*, rendszeresítene a *permanens* üléseket. Ez volna az erős eszköz az obstruálók megtörésére. Erős eszköz, de kétségtelenül erőszkos is.

A harcias ellenzék körében szinte várva-várják különben a parlamenti szünetet. Várják azért, hogy a most már okvetlenül bekövetkező választások esetére előkészítsék választóikat. És erre van is reménységük, mert a vidék hangulata sok helyütt ismét feléjük fordul, amit az

egyos harcolókhoz intézett üdvözlő táviratok bizonyítanak. Az a plakátumos megrovás, melyben Lengyel Zoltánt részesítették, szinte fanatizálta választóit, akik most tüntetően ünneplik kerületében.

A hivatalos lap mai száma közli Mara László főispánná történt kinevezését. Mara Lászlónak az a feladata lesz, hogy Hunyadmegyében törje le az új (Bánffy)-pártot, mint ahogy letörni igyekszik azt Domahidy Elemér főispán Hajdúvármegyében. Új választás esetén gróf Tisza Istvánnak kétségtelenül sok ellenféllel kell harcolnia és hogy letörik-e, vagy nem, ebben a harcban az ő kardja, azt még mai napság maga sem tudja.

A helyzet egyéb újabb eseményeiről az alábbiakban számolunk be:

Főispánváltozás.

A hivatalos lap mai száma a következő királyi elhatározást közli;

A belügyminiszterium vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Mara Lászlót, Hunyad vármegye alispánját, ugyanezen vármegye főispánjává kinevezem.

Kelt Bécsben, 1904. évi január hó 24-én.

Ferenc József s. k.

Gróf Tisza István s. s.

A vidék mozgalma.

Morosvásárhely szabad királyi város első választókerületének polgársága vasárnap négyülést tartott, melyen bizalmat szavaztak Seb és Dénesnek, a kerület országgyűlési képviselőjének, a parlamenti helyzettel szemben tanúsított magatartásáért és azért, hogy Kossuth Ferenc zászlaja mellett híven kitartott.

Nyitráról jelentik a Bud. Tud.-nak: A vármegyei szabadelvű párt hétfőn tartott értekezlete nagy lelkesedéssel elfogadta a dr. Koslyák Miklós főjegyző tollából eredő indítványt, mely a gróf Tisza István vezetése alatt álló kormány iránt bizalmat fejez ki.

Nyitra vármegye hazafias közönsége e támogatásáról annál készségesebb örömmel biztosítja a kormányelnököt és minisztertertsait, mert kezükben alkotmányunknak, valamint nemzeti alapon és szabadelvű irányban való haladásunknak feltételeit biztosan megóva látja s mert bizik abban, hogy bölcsesége és meg nem ingatható erélye és kitartása a parlamentben folyó abnormis küzdelmeken győzedelmeskedve, alkotmányunk sérthetlenségét és tekintélyét visszaállítani s a jövő romboló veszélyeivel szemben biztosítani fogja. S azért elhatározza, hogy

Leánykérés.

Fehérzímankós téli éjszaka,
Éjféle miséről mentünk haza,
S járt legelül, — csuda hallgatagon,
A jegyző urral Mária hugom.

A férfi szólt az erdő szélénél:
— Hallotta-é, kisasszony, mit beszél
Kettőnkéről együtt a falu? — Tudom!
Nevetve mondta Mária hugom.

A rózsavetés dülöjén szólt megint:
— A szóbeszéd igaz lehetne mind,
Ha jönne velem, — mindig egy uton...
— Igen! — felelte Mária hugom.

Mégegyszer szólt a szerűskert megett:
— Édes kis madaram! Fáradt lehet!
Adj a karját! — S ment hallgatagon,
Hozzásimulva Mária hugom.

Kaffka Margit

Mikor mozdul a társulat.

A régi színészvilágból.

Irtá: Gabányi István.

Kevesen tudják ma már, hogy mi volt régebben a Thespis-szekere. Elméletileg ismerik, de ténylegesen nem. A hatvanas évekből tényleges ismeretet értem. Tekintsünk vissza egy kissé azokra az időkre, mikor nem volt villany-fényű öltöző, gőznyomású sütyésző s amikor még a színészek szeretni is tudták egymást, mert össze-

tartotta őket a nyomor, a küzdelem a betevő falatért.

Magyarország egyik nagyobb városában megbukott a színigazgató, cirkusz érkezett a városba s a kutya se nézett többé a színház felé. Az igazgató összehívta a társulatot s könyves szemekkel jelentette ki, hogy akinek tetszik: távozzon, aki pedig maradni akar s bizonyítatlan időig vár a gázsira: az vegye tudomásul, hogy *mozdul a társulat*.

Másnap, négy szekeren megtörtént a mozdulás. Az első, a Thespis-szekéren, melyen gyékénysátor is volt, ült az igazgató pár három gyermekével s a társulat előkelősége. A többi szekér a diszletet, a ruhatárt s a személyzet többi részét hozta. A személyzetből nem szabad kifelejteni a zenekart, melyet a direktor, ahol csak módját ejthette: *«saját zenekarom»* néven emlegetett.

Vegyük azonban sorra a társulatot.

Az első kocsi legmélyére a direktorné húzódott, egy gyerekkel az ölében, egygyel a karjain. Az utóbbi bögött, az előbbi hallgatott. A legnagyobbiknak, ki már hatéves volt, a direktor ur nagyhangon magyarázta, hogy neki már nem illik sirni, ő már *férfi*. A primadonna az üres ládáján trónolt, mert a tartalma ott maradt — zálogban. A bonvivant vékony nyári kabátban és még nyáribb pepita nad ágban mulattatta az örökké náthás naívát, ki levágott ujjú keztyűkbe bújtatott kezével melengette a hidegtől fájó arcát. A hőszerezmes komoly arccal ült a könyvtáron, mely a sátor nyílása előtt állt. Néha kiterjesztette a vállaira kerített kockás plédet, hogy a szél be ne hordja a havasesőt a direktóra. A komikus a kocsi mellett rázatta magát s hidoget, éhséget fitymálva énekelte:

«Ez az ut a városba visz minket,
Ott találjuk majd fel szerencsénket!...»

A második kocsi fészelt a *«saját zenekarom»* is. Az igazgatóné öcsese, egy kollegiumból megszökött diák, a karmester. Egy nagy rongyot, mely valamikor télikabát lehetett, a társulat legdrágább kincsére, a pedálnélküli rossz zongorára terítette. Az öreg hegedűs — aki színész akart lenni, de az akaratról nem vitte többre, — szerényen kuporgott a saroglyában. Egy a bandától megugrott cigány nagybögős egészítette ki a *«saját zenekart»*. Azaz hopp! A vén hegedűs, nem lévén családja, minden eltévedt és kóborló kutyát felszedett. Most is ott baktat négy különböző nagyságu és fajtájú lelene a zenekar kocsija mellett.

A vezető kocsi megállt. Miért? Mert a jókedvű komikus meglátott egy, még füstölgő tüzrakást s egy kormos fadarabot vitt a fázó naivának, hogy a kezeit melengesse. Kormos volt, piszkos volt, de meleg. Nem a komikus, hanem a fadarab.

Mehetünk tovább! A kerekék nyikorognak, a gyerekek felváltva bögnak, a kutyaok vonítanak. A primadonna esendesen sirni kezd, elmaradt ruháira s talán egy elhagyott, meleg családi otthonra is gondol, melyből örökre ki van tagadva ő, a *komédiásné*.

Késő este érkeztek meg egy kisebb erdélyi városba. Hová megyünk most? Hová? Hát a fogadó a. De hisz nincs pénz! Baj is az. Hamar fölült a társulat a fogadó udvarán és a *«saját zenekarom»* kísérete mellett előbb a *«Hazádnak rendületlenül»*, majd a *«Vigan éljük e napot»* hangzott föl.

gróf Tisza Istvánt s általa miniszter-társait kormányaléptök alkalmából leíratiag üdvözlő és a kormányt nagy feladataiban hazafias buzgalommal való támogatásáról biztosítja. Egyszersmind pedig ezen határozatát, a válságos politikai helyzettel szemben hasonló szellemben való állásfoglalás végett, a törstörvényhatóságokkal is közli.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, jan. 26.

A politikai helyzet mai stádiumában s azon körülménnyel fogva is, hogy Tisza István ma este Bécsbe utazik, azt várták, hogy a miniszterelnök ma felszólal s ez által sejtetni fogja bécsi utjának a programját. Ez azonban nem történt meg, sőt a miniszterelnök csak az ülés végén jelent meg a teremben. Ez alatt tovább folyt az obstrukció s ma is a néppárt foglalta le a tanácskozási idő nagy részét.

A napirend tárgyalása előtt Münnich Aurél betérjett az 1904-dik évre szóló katonai javaslatokat, amelyek a rendes létszámot állapítják meg.

Rátérve a napirendre, az ujoncmegajánlási javaslat tárgyalása során a néppárti Kovács Pál beszélt a javaslat ellen s beszéde végén határozati javaslatot nyújtott be.

Kovács után a nemzeti disszidensek közül Smialovszky Valér emelkedett fel szólásra. Különös színt adott Smialovszky felszólalásának az a körülmény, hogy az unalomig megszokott hosszú beszédek helyett pusztán határozati javaslatának a felolvasására szorítkozott s azt nem kísérte beszéddel. A határozati javaslatban a kibontakozást a mostani viszonyok között lehetetlennek tartja s hogy végre az ország kikerüljön a mai válságos helyzetből, azt javasolta, hogy a katonai javaslatok tárgyalásának a felfüggesztésével küldjön ki a Ház az összes pártokból egy bizottságot, amely aztán a kibontakozás módjait lesz hivatva megállapítani.

A javaslatot azért elfogadta. A balközép Smialovszky tervét zajos helyesléssel fogadta, amelyről megjegyezzük, hogy az Sággy Gyula beszédének javaslatba való foglalása.

A napirendet aztán tovább nem tárgyalhatták, mert Polónyi Gézának személyes kérdésben való felszólalása többeket felszólalásra kényszerített.

Polónyinak különösen Zboray tegnapi be-

Az összecsendült vendégkoszoru jól mulatott, különösen a föl-fölhangzó gyermekszírásokon és a kutyavonításon. A jólelkű gazda megengedte, hogy a társulat az istálló és padlásokon elhelyezkedjék, sőt még sült krumplit is adott a művészeknek.

— Hátha néhány előadást tartanánk itt, — szölt az igazgató vacsoraközben.

— Van is itt közönség — mondá előkelő kézlegyintéssel a bonvivant.

— Mindegy. Próbáljuk meg.

Reggel hozzáálltak a színpad-építéséhez. Az üres és nagy istálló elég alkalmasnak ígérkezett.

A színpad csakhamar készen volt. Lázasan írta minden tag a színlapokat, mikor megjelent a bíró, néhány tanácsbeli kíséretében.

— Ezt a tákolmányt, — szölt a bíró, miközben pálcájával a színpadot bökdöste, — le kell bontani.

— Miért? — kérdé az igazgató.

— Mert énekestársulat van a kaszinóban, még pedig német és nem lehet az üzletükbe vágni.

Hát csak tessenek máshová kerülni. Adjon Isten!

A társulat lehajtott fejjel állta körül az igazgatót, aki mereven szegezte szemét a felállított színpadra s csendesen mormogta:

— Hát akkor megyünk tovább.

Egy óra múlva megint nyikorogtak a kerek s hallatszott, hogy:

«Ez az ut a városba visz minket,
Ott találjuk majd fel szerencsénket!»

Dehogy találjátok, szegény vándorapostolai a magyar muzsának!...

széde fájt s az abban foglaltakkal szemben iparkodott magát védeni.

Zboray személyes kérdésben bizonyította, hogy ő a tényekből semmit el nem vett s azokhoz semmit hozzá nem tett. Hogy Polónyi támadja őt, azon nem csodálkozik, mert ezt Polónyi megtette már mással is.

Ugron Gábor is válaszolt Polónyinak, akinek a meghívására azért nem vett részt Polónyi értekezletén, mert nem hitt annak egyenes őszinteségében.

Végül báró Kaas Ivor kijelentette Polónyinak, hogy a nemzeti küzdelemben nem a pártkötélék, hanem a lelkiismerete vezette őt.

Sokkal nagyobb fontossággal bírt a miniszterelnök felszólalása.

Kovács Pál a beszédjében felolvasott egy hadügyminiszteri iratot, melyben a nemzeti engedményekre vonatkozólag a magyar nyelv oktatása a következő pontokban volna megállapítva:

1. A katonai reál-, kadétiskolákban és a katonai akadémiában a magyar nyelv tanítása még ebben az évben életbe lép s az megmarad minden évfolyamban.

2. A katonai akadémiában és a kadét- és reáliskola két magasabb osztályában a magyar történelem, földrajz és alkotmánytan taníttatik.

3. Az oktató tiszteket kiküldik a magyar egyetemre és gimnáziumba gyakorlatra.

4. A hadvezetőség tervet készít elő al- és főreáliskoláknak Magyarországon való felállítására. Az iskolák tantervét a polgári iskolák tanterve szerint állapítanak meg, úgy, hogy a német nyelv tanítása is kötelező legyen.

Általában e tervezet háttára a vezérkari főnökség azt írta, hogy ez csak Magyarországon lenne kötelező, de aggodalma van mindezzel szemben, mert Ausztriában nagy visszatetszést szülné.

Erre válaszolt röviden a miniszterelnök s kijelentette, hogyha csak ennyiben érvényesülne a magyar nyelv oktatása, akkor hallani sem akarna arról. Sokkal nagyobb súlyt fektet a miniszterelnök a magyar nyelv oktatására, hogysem ennyivel beérné s ezért előre is kijelenti, hogy a hadügyminiszterrel történt megállapodása szerint, a magyar nyelv oktatása hatványozottabban fog érvényesülni a Kovács által felolvasott pontozatoknál.

A jobboldal zajos éljenzéssel fogadta a miniszterelnök kijelentéseit.

Ezzel az ülés be is fejeződött.

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

Elnök: Perczel Dezső.

Jegyzők: Daróczy Aladár, Hertelendy László, Endrey Gyula.

Elnök: Az ülést megnyitja, hitelesített a tegnapi ülés jegyzőkönyvét. Előterjeszti az irományokat.

Münnich Aurél, mint a véderő-bizottság előadója, betérjett a bizottság által letárgyalt 1904. évi ujonclétszám megállapítási és ujoncmegajánlási törvényjavaslatokat és az ezekkel kapcsolatos honvédelmi miniszteri jelentéseket. Kéri ezeknek kinyomtatását és szétosztását és az osztályok mellőzésével annak idején napirendre tűzését.

Elnök: Az előadó által betérjlesztett véderő-bizottsági jelentések ki fognak nyomtatni és a törvényjavaslatokkal együtt annak idején napirendre tűzteni. Következik napirend szerint.

Az ujoncmegajánlás.

Kovács Pál: Hosszasabban foglalkozik a vele történt azon esettel, hogy beszédének másnapra való halasztására irányuló kérelmét az elnök nem teljesítette.

Elnök: Kénytelen félbeszakítani szónokot, mert a tárgytól eltér, egyben újból hangsúlyozza, hogy szabálytalanság nem történt az elnökség részéről, mikor múltkor Kovácsnak a kérelmét nem teljesítették.

Kovács Pál: Röviden csak annyit jegyez meg, hogy az ő fellegása szerint igenis az elnök házszabályellenes dolgot követett el. Azután foglalkozik az ujoncmegajánlási javaslattal, melyet, habár 67-es alapon áll, el nem fogadhat, mert ő egy oly hadsereg részére egy fillért sem szavaz meg, amely sem szellemében, sem cselekedetében nem felel meg a magyar nemzet igényeinek. Majd a néppártot védelmezni az utóbbi időben felmerült támadások ellen, melyek úgy a lapok, mint Polónyi által a képviselőházban történtek. S ezt úgy a maga, mint pártja

névében kereken visszautasítja. Beszél a 67-es alap megindásáról, melyet Apponyinak kilépésével is igazoltnak lát.

Kaas Ivor báró: Halljuk! Ne kaszinózzanak!

Sándor Pál: Semmi köze hozzá!

Kaas Ivor báró: Igenis, közöm van hozzá.

Sándor Pál: Bolond! (Nagy zaj a baloldalon. Rendre! Rendre!)

Elnök: (Hosszasan csöngtet.) Csendet kérek! (Folytonos zaj a baloldalon.) Nem hallottam a közbeszólást.

Kaas Ivor báró: Azt mondta, hogy bolond vagyok.

Sándor Pál: Nem mondtam.

Kaas Ivor báró: Letagadja saját szavát. (Zaj a baloldalon.)

Elnök: Ha mondta a képviselő ur, úgy rendre utasítom. (Helyeslés a baloldalon.) Kovács képviselő ur pedig folytassa a beszédét.

Kovács Pál: Pitreich hadügyminiszter beszédével foglalkozik s azt elítéli, ezzel kapcsolatban megrója a miniszterelnököt is, mert Pitreichet nem támadta vissza, hanem védelmezte. Pitreich támadásait sokkal erősebbeknek tartja, mint Körber támadásait. Majd Derschattának határozati javaslatával is foglalkozik s ezt nevéstésnek tartja, hogy egy államférfi ily ferde dolgokat mondjon. A szónok szünetet kér. Elnök az ülést 10 percre felfüggeszti.

Szünet után

Elnök az ülést újból megnyitja.

Kovács Pál folytatja beszédét s szóló is szükségesnek látja Polónyinak ama támadásaival foglalkozni, amelyekkel a néppárt ellen fordult. Tisza Istvánnak miniszterelnökségéről beszél, mely csak úgy eshetett meg, hogy egy a szabadelvű párt, mint a többi pártok türelmüket vesztették. Csak úgy lehetett az, hogy kormányt alakíthatott egy oly sivár és szegény programmal, melyhez hasonlóval még egyetlen kormányelnök sem jött az ország színe elé. De meg is látszik ez, mert még egyetlen kormány sem volt mely oly nagy erőlködéssel tudja magát fentartani, mint a jelenlegi. Határozati javaslatának benyújtásával a beszédét befejezi. (Helyeslés balról.)

Smialovszky Valér: Rögtön előterjeszti határozati javaslatát, mely így hangzik:

«A mostani parlamenti helyzet orvoslása és a legszükségesebb törvényjavaslatok lehető leggyorsabb letárgyalására szükséges rendkívüli, de a házszabályokkal nem ellenkező módok megállapítása céljából határozza el a képviselőház, hogy a szónyegen levő törvényjavaslat tárgyalásának felfüggesztésével az összes pártokból megalakítandó bizottságot küld ki, amelynek feladata lesz rövid, záros határidőben a házszabályok szigorú szemmelirtásával egyezményi tervezet kidolgozását megkísérteni. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

A határozati javaslat végrehajtására vonatkozólag következő módokat terjeszti elő: A bizottság munkarendjére vonatkozólag kimondandó lenne a képviselőkre, a főrendiházi tagokra és a sajtóra néve a nyilvánosság.

(Az elnöki széklet Perczel Dezső foglalja el.)

Az ország közérdeke és parlamentünk presztizsének visszaállítása szempontjából ajánlja javaslatát elfogadásra. (Helyeslés a baloldalon.)

A javaslatot elfogadja. (Helyeslés a baloldalon.)

Személyes kérdések.

Polónyi Géza személyes kérdésben szól. Sorrendben reflektál azokra a beszédekre, melyek vele foglalkoztak. Először Zboraynak felel, aki beszédét vagy félremagyarázta, vagy meg nem érte. A nála való tanácskozásnak oly magyarázatot ad, hogy másnap végre is el kell készülni. Ő azt mondta, hogy akkor, mikor a nemzetet a koronával állítják szembe, el kell készülni arra is, hogy a népet a szuronyok elé állítsák. Erre nézve kérdezte, ott lesznek-e ők is akkor? Zboray azzal rágalmozta, hogy ő Tiszát támogatja. Aki ilyesmit állít, annak tényekkel kell előállani a nemzet előtt. Ellenzéki tisztelet követeli, hogy azon kormányval szemben, amely ígéreteket tesz, azoknak teljesítését bevárják. A néppárttól most is kijelenti, hogy az nem obstruált s ez volt a néppárt határozata. Amit a multkor beszédében mondott, azt nem a párt nevében mondta. Históriai tényekkel bizonyítja, hogy a néppárt nem kívánta a magyar vezényleti nyelvet, hanem Zichy János elnök a két éves szolgálattal is megelégedett. Hogy a nemzet a Rakovszkyok, Okolicsányiok és Kossuthok között kit választ vezérnek, azt a nemzetre bizza. (Zaj a baloldalon.) Talán fáznak az igazságtól?

Molnár Jenő: Nem fáznak.

Polónyi Géza: Hát erre Rakovszky szarvasokoskodásával felelek. En azt mondom, hogy fáznak, önök azt mondják, hogy nem fáznak, tehát fáznak. (Derűtség.) Beszédje során azt világosítja meg, hogy Rakovszky lebeszélte az obstrukcióról s most ő obstruál.

Kovács Pál: Nem obstruál.

Polónyi Géza: Hát akkor mért vádolnak bennünket, hogy nem obstruálunk? (Derűtlenség.) A néppárt kétszínű játékot űz, mikor nem kívánja a magyar vezényleti nyelvet, mégis azért obstruál. (Zajos helyeslés a jobboldalon.) Kijelenti, hogy pártja soha személyi harcot nem fog űzni, azért kéri a néppárttól, a vezényleti nyelvért küzd-e, vagy Tisza megbuktatására tör-e? Vége legyen már egyszer a nemzet ámitásával. (Zajos helyeslés a jobboldalon.) Megjegyzései végül, ha még egyszer ily támadás éri, arra többé nem válaszol.

Zboray Miklós: Színtén személyes kérdésben szólal fel. Polónyi mást sem tesz, mint a néppártot vádolva, egyséket is vádol. Ha Zichy Jánosról beszél, ne tévesztse szem elől Polónyi, hogy mikor a néppárt többsége nem akart elállni a haretól, Zichy lemondott az elnökségről. O nem gyanúsította meg Polónyi, holott ezt Polónyi vele szemben megtette oly dologban, amely az ügyvédi prakszis keretébe tartozik. Nem akar Polónyival szemben háládatlan lenni, tehát teljesíti magát Polónyi támadásain.

Ugron Gábor: Személyes kérdésben reflektál Polónyi előbbi felszólalásának egy részére. A Polónyi lakásán tartott értekezletre őt is meghívta Polónyi, de ő előre gyanusnak tartotta azt. Miután Polónyi is harcolt, obstruált, sőt vezérnek is mondta magát az obstrukcióban, azért nagyon kéri Polónyi, ne vádolja őket az obstrukcióról.

Polónyi Géza csak annyit mond Ugronnak, hogy a székelv fufancos, de Ugron a székelvek vezére.

Kaas Ivor báró: A néppártot nem védi, mert annak nincs szüksége védelemre. Csak az ő magatartását igazolja. Mikor harcolt, saját meggyőződését követte, ami sokkal drágább, mint akár mandátuma, vagy akármi más.

Tisza István miniszterelnök: Kovács Pál a magyar nyelv oktatására nézve felolvasott egy hadügyminiszeri iratot, melyben fel vannak sorolva a magyar nyelv oktatásának a pontozatai s egy magyarázatot, amelyben a hadügyminiszteriumban sokallják az engedményeket. Kovács képviselő azt mondta, hogy ő azokkal a pontozatokkal meg van elégedve. Hát ő erre kijelenti, hogy csak ezekről az engedményekről volna szó, azokat tudomásul sem venné, mert ő a magyar nyelv oktatását sokkal komolyabban fogja fel, hogysem oly kevéssel beérné, mint amennyivel Kovács akarja beérni, (Eljenzés a jobboldalon.)

Kovács Pál: Nagyon örül a miniszterelnök nyilatkozatának, de csak abban nem hisz, hogy azt a miniszterelnök megvalósíthatná. (Ellenmondás a jobboldalon.)

Elnök megállapítja a holnapi ülés napirendjét s az ülést 3 órakor bezárja.

TÁVIRATOK.

A kelet-ázsiai bonyodalom.

Berlin, január 26. A Nationalzeitung-nak táviratozzák, hogy az orosz kormány válasza alkalmas lesz Japán megnyugtatóására s aligha fog olyan feltételeket tartalmazni, melyet Japán káosz-bellinek tekinthetne.

London, január 26. A Standardnak jelentik Washingtonból: A helybeli koreai követ tegnap a miniszterelnökségben tett látogatáskor sajnálatát fejezte ki a szjőuli zavarokon és arról biztosított, hogy az amerikai érdekeket megvédi. A követ átadta a miniszterelnökségben ama levélnék másolatát, melylyel állásáról elszólítja, valamint a koreai kormány ama nyilatkozatának kópóját, amelyben ez az orosz-japán viszályban semlegességet mutat. A követ visszahívásának nem adják okát. A Daily Mail jelenti Csiuhól tegnapról: Alexejev helytartó megbetegedése komolyabb természetű, mint eddig hitték, miért is az ügyek, melyek alacsonyabb hivatalnokoktól el nem intézhetők, nagyon felszaporodtak.

Előfizetési fölhívás!

1904. évi február hó 1-ével új előfizetést nyitunk a *Magyarságra*, miért is kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végén lejár, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjen.

Lakhelyüket változtató t. előfizetőinket pedig az új lakhely bejelentésére kérjük.

T. előfizetőinknek ezentul is megküldjük vasárnaponként rendes heti szépirodalmi mellékletünket a

Magyar Családot,

mely hivatva van szórakoztató és tanulságos elbeszéléseivel és költeményeivel e lap közönsé-

gét még szívélyesebb összeköttetésbe hozni kedvelt lapjával.

Kedvezményes előfizetési áron küldjük t. előfizetőinknek az

Urambátyám

egyetlen magyar társadalmi élclapot, melyet t. előfizetőink 4 korona helyett 3 korona negyed évi előfizetési díjért kapnak és a

Budapesti Bazár

magas irodalmi színvonalu, dus tartalmu, legolcsóbb magyar modern divatlapot 1.50 K helyett 1.30 K negyedévi előfizetési díj mellett.

A «Magyarság» előfizetési árai:

Helyben:		Vidékre:	
Egy óra	1.— K.	Egy óra	1.20 K.
Negyedévre	3.— «	Negyedévre	3.60 «
Félévre	6.— «	Félévre	7.— «
Egész évre	12.— «	Egész évre	14.— «

Az *Urambátyámra* és a *Budapesti Bazárra* előfizetni a *Magyarság* postautalványán is lehet.

Mutatványszámot megismerés céljából kívánatra készséggel küldünk.

Kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek a lap elkészve érkezik vagy rendellenül kézbesítettik, bennünket értesíteni sziveskedjenek, hogy megfelelően intézkedhessünk.

Tisztelettel

a «Magyarság» kiadóhivatala

NAPIHIREK.

Budapest, január 26.

— (Időjárás.) A levegőnyomás északnyugaton és délen tovább súlyedt, a maximum pedig kelet felé növekedett. Európa időjárása az előző napéhoz hasonló volt.

Hazánkban az idő száraz jellegét megtartotta. A hőmérséklet, amely jobbára a 0 fok alatt van, nyugaton kissé emelkedett, míg keleten súlyedt.

Jóslat:

Az időjárásban lényegesen változó, száraz idő várható.

Hőmérséklet: + 0.8 C. fok.

— (Udvari és személyi hírek.) Bécsből jelentik: *Otto* főherceg tegnap este több heti tartózkodásra Abbáziába utazott. — *Baró Spaun* tengernagy, a haditengerészet parancsnoka ma Görcből Bécsbe érkezett.

— (A Lónyay grófi pár.) *Lónyay* Elemér gróf és neje, mint Nizzából jelentik, Címiersben a «H tel Regina»-ban lakik, azokban a helyiségekben, melyekben Viktória angol királynő is szokott tartózkodni. A grófné teljesen felépült betegségéből s naponként hosszabb gyalogsétát tesz. Február végén Rómába utazik a grófi pár, onnét pedig Prágába.

— (A német császár délvidéken.) Berlinből jelentik: *Vilmos* császár március elején kezdi meg délvidéki utazását. A császár több hetet fog a Földközi-tengeren tölteni, de még nem tudják, hogy mely kikötőben fog partra szállni.

— (A pápa takarékosága.) Vatikáni körökből jelentik, hogy a pápa takarékoskodó rendszerét már legközelebb meg fogják kezdeni és a nunciusok és kardinálisok fizetését jelentékenyen le fogják szállítani.

— (A felségsértés Bulgáriában.) *Ferdinánd* bolgár fejedelem, akinek féj, hogy a nagyhatalmak ellenkezése miatt nem veheti tel a királyi címet és nem adományozhatja önmagának a felség rangot, legalább külsőségekben iparkodik utánozni a koronás teedelmeket. Mint ugyanis Szófiából táviratozzák, a szobránjában egyenesen a fejedelem parancsára törvényjavaslatot nyújtott be a kormány a felségsértő perekről. A javaslat a sajtó útján elküvetett felségsértésekről szól és két evől tíz évig terjedő fogházbüntetéssel s tízezer frankig terjedő pénzbírsággal sújtja a fejedelmet vagy családját támadó sajtóközlemények szerzőit. A törvényjavaslat értelmében a vád egy héten belül emelendő, akárcsak egyéb

büntető perekben s a felebbezés a semmitőszék elé tartozik. A törvényjavaslat egész Bugáriában nagy felháborodást keltett.

— (Képviselő és újságíró párbaja.) *Fényes* László hírlapíró a «Független Magyarország» egyik cikkében sértő kifejezésekkel illette gróf *Károlyi* György képviselőt, ki erre *Daniel* Gábor és *Krisztóffy* József képviselők által provokáltatta a hírlapíró. *Fényes Horváth* Gyula és *Sebess* Dónes orsz. képviselőket nevezte meg segédeinek. A meghízottak ma délelőtt tárgyaltak s kardpárbajban állapodtak meg. A párbaj ma délután négy órakor folyt le a Fodor-éle vívóteremben. A felek hevesen csaptak össze és mindjárt az első összecsapásnál *Fényes* több részben lapos, részben éles vágást kapott, mire a párbajt beszüntették. Párbajorvosok dr. *Farkas* László és dr. *Kovács* Aladár voltak. Gróf *Károlyi* György sértetlen maradt. A felek nem békültek ki.

— (Alesund város pusztulása.) A tűz által okozott károkat még hozzávetőleg sem lehet megállapítani. A lakosság nagy része nyomorba jutott, de ezt a nyomort némileg enyhíti az a nagy segélyakció, mely egész Norvégiában, sőt Németországban is megindult, ahol maga *Vilmos* császár áll a mozgalom élén. *Vilmos* császár az alesundiakat sebezélyző hamburgi bizottságnak 10.000 márkát adott át ruházati és élelmi cikkek beszerzése végett. A dánok is nagy részvétet tanúsítanak norvég rokonaik iránt; *Kopenhágában* *Lujza* hercegnő elnöklése alatt alesundi bizottságot alakítottak, a dán tengerészeti miniszterium pedig egy hadihajót küldött Alesundba élelmiszerekkel, ruhákkal és takarókkal. Azonkívül még tegnap este küldött 520 sátrat és élelmiszereket. A hitelbank értékpapirjai és készpénze a tűzvész alkalmával elpusztultak. A már említett épületeken kívül a városi muzeum is leégett.

— (Egy főispán a katolikus iskolák érdekében.) Esztergom vármegye főispánja nem rég a kö. vetkező rendeletet bocsátotta ki: Főszolgabíró ur! Ismételve tapasztalom, hogy a községi előjáróságok nem tudom mily befolyások folytán és mily izgatások alapján, a felekezeti iskolák község- vagy államosítására, bár szörványosan teszik meg e lépéseket, amely eljárásuknál nem tudva, vagy tudni nem akarva, teljesen mellőzik a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak rendelkezéseit s ezzel nemcsak a törvénytelenség útjára lépnek, de azonfelül meg nem engedhető viszályokat támasztanak. Miután a jelenlegi magas kormány ki is jelentette, hogy nem célja az iskolák felekezeti jellegét halygatni, sem pénzügyi, sem politikai szempontokból s állami iskolák felállításánál igen szigorú körülményekkel fog eljárni: felhívom főszolgabíró urat, hozza a községi és körjegyzők tudomására, hogy ha a felekezeti iskolák ellen bármely törvényes szempontból észrevételeik lennének, ezt írásban nálam tegyék meg, mint a közgazgatósági bizottság elnökénél, kinek gondom lesz arra, hogy a kérdés első sorban megvizsgáltsék, szükség esetén az előirt utra tereltessek; de hozza tudomásukra azt is, hogy minden szabály és törvényellenes eljárárukért és indokolatlan, a békés együttélést zavaró eljárásukért, ellenük a *fegyelmi eljárást nyomban meg fogom indítani*. Esztergom, 1903. december 15-én, *Horváth* Béla főispán

— (Sikasztó szerb miniszter.) Belgrádi távirat jelenti. *Todorovics* Volimir volt belügyminiszter és *Sándor* király egy volt udvari tiszte ellen az államügyész vádat emelt 93.000 és illetőleg 58.000 frank jótalan elsajátítása miatt, amely összegét a nevezettek egy szerb jótévő által a szerb kormánynak rendelt hagyatéka rendezésénél elsikkasztottak. *Todorovics* tegnap az ügyre vonatkozó iratok megszerzése végett Romániába akart utazni, de ebben a szándékban őt a rendőrség megakadályozta.

— (Az elveszett paradicsom) kézírata.) Londonból táviratozzák: *Sotheby*nél a napokban került árverés alá *Milton* «Az elveszett paradicsom» című munkájának kézírata, 4750 fontot ígérte: az érdekes kéziratért, de mivel a kiküldési ár 5000 font volt, a kéziratot nem árverezték el.

— (A rétsági postás gyilkosát elfogták.) Annak a sötét és titokzatos bűnténynek, amely január hó 5-én játszódott le a Rétság és Vác közötti országúton s mely kegyetlenségével szelvényben izgatottságot keltett, tettesét ma egy Podragyai nevű rétsági kocsmáros személyében elfogták. A véres bűntény áldozatai, mint annak idején megírtuk, Czilik József postakocsis és Schusztler János rádi gazda, akiket a tettesek hátulról revolverlövéllyel leterítették, azután halálával összevagdalták mindkettőnek a fejét. A rablók kifosztották a postakocsit s a pénzzel elmenekültek. Az összezuzott postakocsira a Verőce felé vezető út egyik sűrűjében bukkantak. A megejtett vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkosság este hét és nyolc óra közt történt. A kocsiiban volt két pénzeslevél, az egyik Nagy-Orosziban lett feladva s 1100 koronát tartalmazott, a másiknak feladási helye Nógrád-Vadkert, 2250 korona tartalommal. Mind a két levél a postatakarépképzőintézetnek volt címezve Budapestre. Ezeket kivül volt a kocsiiban egy darab három korona értékű betétesomag, 10 ajánlottlevél és 12 darab közönséges esomag. A helvi csendőrség s a budapesti rendőrség nyomban megindította a vizsgálatot s a három heti nyomozásnak tegnap délután meg lett az eredménye: megkerült a rablógyilkos.

A Lókos-esárdának, amely Szendehely és Rétság közt van s amely a hasonló nevű palaktól kapta nevét, Podragyai nevű tulajdonosát éri a vád, hogy ő ölte meg és rabolta ki — esetleg mások segítségével — a postást és utitársát. A szerszáma árulta el a postarablót. A pénzládát ugyanis feszítővassal törte föl az utonálló s a feszítés megmaradt nyomából meg lehetett állapítani, hogy négyzetes vasdoronggal történt a láda felnyitása. A nyomozó csendőrségnek kezdettől az volt a meggyőződése, hogy csak közelben lakó ember követhette el a rablógyilkosságot s mert a feszítővasat a zsvány nem hagyta a helyszínén, sorra vették a csendőrök a környék házait s kutatták a vasrudat. Podragyai házában találták meg ezt a feszítőrudat. A házkutatás alkalmából Podragyai otthon volt s a csendőrök mindjárt magukkal is vitték Vácra. A gyilkos elfogása nagy izgatalmat okozott Vácott és a környéken. Az emberek egész délután erről beszéltek s egyéb gonoszságot is kiástak Podragyai multjából. A régi betvárlágnak ugyanis hírhedt fészke volt ez a hely. De mióta a szegény leányok világa letűnt, csendes lett a csárda s vendég hiányában elapadt a esárdás jövedelme is. Alighanem azonban nemesak ez a bűntény terheli a csárdás lelkét, mert 7 év előtt hasonló körülmények között szintén azon a vidéken a mostaninál jóval nagyobb szabású postarablás történt, amelynek tettesei máig sem kerültek meg. Ezt bizonyítja az a körülmény is, hogy a csárdás, aki annakelőtte földhöz ragadt szegény ember volt, a gyilkosság után egyszerre fölért, marháat, lovat vásárolt s a gazdagság útját tanyát az elhagyott pusztai csárdában. A vizsgálat ebben az irányban is kutatni fog, mert igen valószínű, hogy Podragyai bűnös ebben a rég elfeledett esetben is. Valószínű, hogy a rablógyilkosságot Podragyai nem egyedül követte el, mert a részletek ellene szólnak annak, hogy egymagában képes lett volna végre hajtani. A cinkostársak nyomozása azonban, minthogy az egyik s valószínűleg a legvétkesebb tettes megkerült, most már nem lesz valami nehéz.

— (Andrássy Dénesné grófné emléke.) Rozsnyó város közönsége a mult évben gyűjtést indított, hogy a jótekonysága révén áldott emléktű Andrássy Dénesné grófné emléket szoborral örökítse meg. A gyűjtésnek eredménye 20.000 koronánál jóval nagyobb összeg volt, úgy, hogy a szoborbizottság a mult év végén kiírhatta a pályázatot «Franciska grófné» emléksobrára. A pályázat a napokban járt le s igen szép eredménye volt, közel husz szobormunka érkezett be, amelyet a napokban vesz bírálata alá a szoborbizottság által kiküldött jury. A szoborminták a rozsnyói polgári kaszinó helyiségeiben lesznek e hó 28-ig kiállítva s azoknak állandóan nagy nézőközönségük van. A napokban több előkelő fővárosi vendég is megnézte azokat. A

szobor leleplezését ez év őszére tervezik, akkor lesz előre láthatólag a felavatása annak a mauzoleumnak is, amelyet hitvese emlékének Andrássy Dénes gróf közel két millió korona költséggel épített Krasznahorka várának az Andrássyak őszi fészkeinek tövében.

— (Nagy bányakatasztrófa.) Egy pittsburgi távirat borzasztó szerencsétlenségről ad hírt. Cheswick mellett a Marwig-Sal Company egyik bányájában robbanás következtében 125 bányamunkás eltemetett. Azt hiszik, hogy sokan közülök nyomban agyonnyomtak, vagy megfulltak. — Ujabb távirat jelenti: A Marwick Sal Company, melyben robbanás történt, teljesen elpusztult és bedőlt. Attól tartanak, hogy az összes munkások, kik a bányában foglalkoztak, elpusztultak. A munkások legnagyobb része külföldi.

— (Gyászrovát.) Frigyes, Anhalt uralkodó hercege, akinek betegségéről már megemlékeztünk, tegnap este tizenegy óra husz perckor Dessauban elhunyt, Frigyes Lipót, Ferenc, Miklós, Anhalt hercege, szászországi, engerni és vesztfáliai herceg, askanist gróf, Zerbat, Bernburg és Gröhzig ura, 1831. április 29-én született Dessauban, így 73 évet élt.

Dr. Czobor Béla egyetemi tanárt, a kiváló régészt és történetudóst tegnap délután temették a Lendvay-utca 20. számú házból, a tudományos világ nagy részvétele mellett. A koszorúkkal teljesen elhalmozott mennyezetes koporsó lábánál az elhunyt érdemei voltak kitéve, mellette a tudományegyetem szolgái álltak őrt. A gyászoló közönség sorában ott volt Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter is. A beszentelést Steiber Vince terézvárosi apátplebános végezte fényes segédlettel. A gyászszertartás alatt az Operaház énekkara adott elő meghatározó gyászdalokat. A beszentelés szertartása után a Magyar Tudományos Akadémia és a Tudományegyetem nevében dr. Ballagi Aladár bölcsészeti dékán mondott meghatározó szép beszédet. A beszéd elhangzása után a díszes koporsót négyfogatu kocsira emelték s már szürkületkor, amikor a menet megindult a Kerepesi-úti temetőbe, ahol a meghaldogult átadták az anaföldnek. Az egyetemi tanács, mely testületileg jelent meg a temetésen, az elhunyt lelküdvéért rekvizitum tart, mely január 28-ikán, esztendőnkön délelőtt kilenc órakor lesz az egyetemi templomban.

Przerwai Telmajer László a Ferenc József-rend lovagja, a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű-Részvénység központi műszaki igazgatója folyó hó 24-én Budapesten elhunyt.

— (Szociálisták erőszakoskodásai.) Nagyváradról jelentik: Bokkia biharmegyei községben vasárnap a szociálisták négyülést tartottak. Gyűlés után Duly Ambrus bírót felszólították, hogy a község pénzéről azonnal számoljon be. Mit a bírót meg is tett. Elszámolás után a bírótól elszedték a község pecsétjét és új bírót választottak. A főszolgabíró megindította az eljárást.

— (Lemészárolt expedíció.) A «Standard» értesítése szerint a Rudolf tó közelében a benszülöttek lemészároltak egy tóuri expedíciót. Arról még nem jött hír, hogy milyen nemzetbeli volt az expedíció.

— (Asszonyok sztrájkja a helyi érdekű vasutak ellen.) Az ember nem is hinné, hogy a főváros környékén fekvő jámbor sváb faluk bogárhátú házikói alatt milyen harcias indulatok szunynyádnak. A régi Germánia párdncainak unokái nem gyáva nyulak, — a feleségeik legálabb nem. Amazoni szívük dobbanása valóságos lázba ejtette a kerepesi-úti vonal mentén fekvő községek és telepek tejet szállító lakosságát s zajos népgyűlést rendeztek Cinkotán — az asszonyok. Parlamenti hévvel folyt a tanácskozás s az ügy simán, minden obstrukció nélkül ment határozatba. A határozat éle a helyi érdekű vasutak tarifaemelésé ellen iránvul s a súlyos sérelem, mely a népgyűlés közvetlen indító oka vala, az, hogy a helyi érdekű vasutak igazgatóságához tavaly nyáron beadott kérvényük, amelyben a szállítási és viteldíjak leszállítását kérték, eddig még nem nyert elintéztést. Az értekezlet elhatározta, hogy még nyolc napig vár a kérvény elintézésére, de ha az igazgatóság addig nem válaszol, március hó 1-től kezdve senki sem vált bérletjegyet, hanem kocsikon fogják a tejet a fővárosi közönségnek szállítani. A mozgalomhoz a helyi érdekű vasut mentén fekvő összes községek és telepek lakosai csatlakoztak.

— (Egy tanár szerencsétlensége.) A József-körut 3. számú háza előtt a városi villamos vasut egyik kocsiján eszméletlenül esett össze tegnap délben Vajdoffy Béla polgári iskolai tanár. Az utasok lesegítették a hetvennyolc éves öreg urat a kocsiról s egy kapu alá vitték, ahová nemsokára megérkeztek a mentők is. A mentők kocsira helyezték az öreg tanárt, de mire a Rókus-kórházba vitték, meghalt. A szerencsétlen öreg urat szívszélhűdés ölte meg. Vajdoffy Béla a práter-utcai iskolában volt tanár, őcsese pedig a Kazinczy-utcai iskolának igazgatója. Az öreg ur, aki mátyásfüldi lakásáról naponként bejárt a fővárosba, régi asztmatikus betegségben szenvedett.

— (Horvát parasztlakosság.) A horvátországi zavargásokról ujabban a következőket jelenti tudósítónk Belovárról: Liselinec községben a parasztlakosság dorongokkal felfegyverkezve, megrohanták a vasutállomást, az ablakokat beverték és a berendezést összezúzták. Az állomásfőnök a pénztárral elmenekült. A csendőrség szétverte a zavargókat.

— (Még egy amerikai párbaj.) Még feledésbe sem került a szerencsétlenül járt Misik Kálmán joghallgató esete s ime, már egy másik öngyilkosságról is hírt kell adnunk, amelynek szomorú indító oka szintén amerikai párbaj. Pozsonyból írja tudósítónk, hogy egy rajongó szívű, husz éves fiatal ember, Akhim Géza református teologus hétfőn öngyilkossági szándékkal mellbe lötte magát. A golyó áthatolt testén. Állapota igen súlyos. Amily elsomorító, épp oly romantikus a szerencsétlen fiatal ember története, a részletek kitűnnek abból a levélből, amelyet a halálra szánt fiatal ember talán néhány órával előbb írt, hogy a pisztolyt kezébe vette. Azért kell meghalnia, mert amerikai párbajt vívott, mondja a levélben. A párbajra pedig a boldogtalan szerelem vihette rá. Levélben ellenfelét nem nevezi meg. Akhim budapesti születésű; kiváló költői tehetséggel gyakran feltűnést keltett.

— (Halál a templomban.) Szép halállal mult ki egy jámbor öreg asszony Akasztin bácsmegeyi községben. Szorgalmas templomjáró volt az öreg B-nedics Ignácné sz. Meggyes Mária s idejének jórészt már a templomban morzsolgatta le, nem is csoda, hogy ott érte a halál, amely oly nesztelenül, lopva siklott hozzá, hogy tán maga se vette észre. Így történt, hogy mikor a mise és prédikáció után oszladozni kezdtek a hívek a templomból, az öreg anyóka még mindig nyugodtan ült padjában. Mikor költögettek, akkor vettek észre, hogy elaludt — örökre.

— (Pestis.) Mint a Frankfurter Zeitung Szentpétervárról jelenti, a Sándor-erődön lévő laboratóriumban annak vezetőjén kívül két laboráns pestis-gyanus tünetek között megbetegedett.

— (Letartóztatott sikkasztó.) Nassauból jelentik: Grenginget a Nassau, Trust Company pénztárosát letartóztatták, mert azzal gyanúsítják, hogy 80—100.000 dollárt sikkasztott. Ezért a társaság ma irodáit meg sem nyitotta.

— (Egy volt abbé párbaja.) Párisból jelentik Charbonnet volt abbé, az Echo de Paris igazgatóját, Berengert párbajra hívta, mert különböző tárgyalások alkalmával róla sértőleg nyilatkozott.

— (Tűz egy egyetemi könyvtárban.) A turini egyetemi könyvtárban az éjjel nagy tűz volt, mely öt termet elpusztított. Szerencsére a kéziratgyűjtemény érintetlen maradt.

— (Rejtélyes eset.) A rendőrség titokzatos esetben folytat nyomozást. E hónap 18-án történt, hogy egy hordár a Koronaherceg- és Páris-utcák sarkán álló Horn Teréz gyümölcsárusnőt felkereste és felkérte, hogy menjen vele a Belvárosi kávéház elé, ahol várni fogja egy ur, akitől megbízást kap és jó pénzt is kereshet. A kávéház előtt egy 30—32 évesnek látszó sötét kék ruhás, fekete téli kabátos, urianan öltözött férfi várta, aki bérkocsiban elvitte a gyümölcsárusnőt a Kerepesi-úton levő Fehér Hattyú-szállodába. Az első emeleten bekopogtatott egy ajtón, majd beszólt:

— Nyisson ki. Itt van az ügyvédje!

Erre az ajtó kinyílt. A szobában egy 22—25 év körüli, barna, középtermetű uri nő várakozott

reájuk, aki a karján egy 8 hónapos leánykát szorongatott. Az állítólagos ügyvéd elvette a zokogó asszonytól a gyermeket, átadta az asszonynak, majd 2 koronát nyomott az asszony markába és egy bezárt levélborítékot adott neki azzal az utasítással, hogy vigye el a gyermeket a Vendel-utcai gyermekmenhelyre, ahol már mindent megbeszéltek. Horn Teréz az utasításhoz híven elvitte a gyermeket, ahol azonban semmiféle megállapodásról nem tudtak. Felhívták a levelet, amelyben üres papíroslap volt. A gyermeket annak dacára is felvették, mert a menedékhely szabályzata így intézkedik. Az uri ember és az uri nő azonban eltűntek a szállodából. A rendőrség most keresi őket. A gyermek gondozott, sötét-szőke haju; a szeme világos kék.

— (Női gyászruhák.) Gyászruhákat alkalmával ajánljuk Horváth és Halász női gyászruhakészítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26., Zsibárus-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgőnyileg beküldendő a mellbőség és alihossza.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A Népszínház megvizsgálása. Tegnap délután folytatta az állandó színházvizsgáló bizottság a tanácskozásait, a Népszínház megvizsgálásakor tapasztaltak alapján. Tegnap különösen a színpadról volt szó s a bizottság arra nézve több rendbeli átalakítást javasolt. A tanács ma délután egy órakor rendkívüli ülésen foglalkozik általában a színházak tüzbiztonságának kérdésével s különösen a színházgázgátok ama kérelmével, hogy a délutáni előadások tartását engedék meg. Legközelebb a Magyar Színházvizsgáló bizottság.

* Magyar Tudományos Akadémia. Heller Agost akadémiai rendes tagról mondott emlékbeszéd, folyó ügyek referálása volt tárgya az Akadémián tegnap délután báró Eötvös Loránt elnöklésével tartott összes ülésének. Az összes ülés után zárt ülést tartottak, amelyen tudomásul vették az Akadémia mult esztendőjéről a zárószámadásokat és helybenhagyták a jelen évi költségvetését. Heller Agostról, aki az Akadémia harmadik osztályában volt rendes tag s egyúttal élete utolsó esztendejében főkönyvtárosa is volt az Akadémiának, Fröhlich Izidor mondott terjedelmes, meleg hangon tartott emlékbeszédet.

Bevezetésül megajzolta fővárosunkat a mult század derekán, amikor itt több okból is még majdnem merőben német világ járta. A forradalom eltiprása után egyetemünkre német professzorokat hoztak s az oktatás nyelve is német volt. Heller gyermekkorában és ifjúságában a német világba esett. Különben is német családól született fővárosunkban 1843-ban s így nem csoda, hogy csak serdült ifju korában kezdett magyarul tanulni s folyékonyan a magyar nyelvet csak professzor korában tanulta meg. Akkor az iskolák is német nyelven tanítottak. A kiegyezés után asszisztense volt a műegyetem fizikai tanszékének. 1896 óta szorgalmas munkása volt a Természettudományi Közönlönynek. Itt a napilapoknak is apróbb tudományos dolgokat. A Természettudományi Társulatnak huszonkét éven át könyvtárosa volt s nem utolsó érdeme, hogy ma a magyar természettudósoknak ritka becses és gazdag könyvtárunk van. Az Akadémia munkásságáért 1887-ben levelező, hat évvel utóbb rendes taggá választotta. 1902 szeptember elején halt meg ötvenkilenc éves korában. — A folyó ügyek sorából kiemeljük, hogy a Forster-Szicitovszky-alap kamatait megosztották Hadzsega Gyula munkácsi áldozópap és Ozaich A. Gilbert római magyar gyóntató között, akik ezért az ösztöndíjért Rómában, a vatikáni levéltárban foglalkoztak. A zárt ülésnek a mult évi zárószámadás s a jelen évi költségvetés volt az egyetlen tárgya. A mult évben az Akadémia is deficitel dolgozott, jövedelménél többet költött ezerháromszázhetvenkilenc koronával. A jelen évi költségvetése szerint az Akadémia jövedelme háromszázkilencvenhét-háromszázkilencvennégyezerkilencszázhusz korona.

* Rendkívüli könyv-árleszállítás a bolti árak felére és harmadára. A Franklin-Társulat közhírré teszi, hogy ez árleszállítás már csak ez év február végéig marad hatályban. Azontal ismét a rendes bolti árak lesznek érvényesek.

A kiadóhivatal üzenete.

K. Ö. Bergenye. Sorsjegyei nem nyertek.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— Kinevezések a bíróságnál. A király Lehmann Viktor aradi ügyészségi alügyészt és dr. Heller Mór aradi járásbírói albirót az aradi törvényszékhez bírákká, Piacsek Győző budapesti büntető törvényszéki jegyzőt a budapesti büntető törvényszékhez és dr. Radich Gyula budapesti büntető törvényszéki jegyzőt a budapesti büntető járásbíróshoz albirákká nevezte ki.

— Lujza hercegasszony levelei. Ma volt a bécsi törvényszék előtt a második tárgyalás abban a pörben, amelyet Mattasich-Keglevich Géza indított, Lujza hercegasszonynak hozzá intézett leveleit követelvény vissza. A tárgyaláson megjelentek a főhercegasszony részéről dr. Bachrach és dr. Feistmantel ügyvédek. Az előbbi mint jogtanácsos, az utóbbi pedig mint ügygondnok. Jelen volt dr. Barber is, akinek annak idején Mattasich-Keglevich Géza a leveleit megőrzés végett átadta. A hercegasszony ügyvédje a leveleket visszakövetelte a hercegnőnek. Dr. Bachrach azt indítványozta, hogy jó lesz a leveleket különválasztani. Mattasich-Keglevich jogi képviselője ellenezte azt. A törvényszék ítélettel utasította dr. Barbert a levelek kiadására, a költségek viselésében pedig elmarasztalta a három ügyvédet: Bachrach jogtanácsost, Feistmantel gondnokot és dr. Barbert.

— Felmentett sztrájkolók. Csak nemrég tárgyalta a budapesti büntetőtörvényszék a novemberi kocsisztrájkban résztvevő zavargók ügyét s most szintén egy ebből kifolyó kihágási pert tárgyal a járásbíró. Mikor a kocsisztrájk kiütött, 12 kocsis a Verseny-utcában megtámadott egy Dreher-féle serserkocsit, melyről lehúzták a kocsisokat s elvágták a kocsi istrángját, a lovakat pedig elzavarták. A 12 sztrájkoló ügyét ma tárgyalta Wiener bíró. A királyi ügyészségi megbízott, miután a vádlottak tagadásával szemben semmi konkrét bizonyíték nem merült fel, a vádlottak ellen emelt személyes szabadság megsértése és idegen ingó vagyon megrongálásának vádját elejtette s mivel a panaszosok nem vették át a vád képviselőt, a bíró ez ügyben megszüntető végzést hozott.

— Veszolovszky igazgatási bűnpöre. Nyitárról jelentik nekünk: A Veszolovszky-féle pörben Chadovszky Géza ügyész hétfőn este tartotta három és fél órás vádbeszédét, amelyben a vád minden pontját beigazolválta és kéri a vádlott szigorú elítélését két ízben elkövetett igazgatási bűnéért. Magyarországon csak egy nemzet van — ugymond az ügyész — aki más nemzet jogait hirdeti és más nemzet jelöltjeként lép fel, az igazat az állam egysége ellen. A tanuk közül husznál több, részben eskü alatt vallotta, hogy a vád igaz, míg a mentő tanuk zavartak és elfogultak voltak és a törvényszék nem is hacsátotta őket eskükhöz. A hallgatóság az ügyész beszéde alatt többször zajosan eljenzett. Ma Fajnor István védő beszélt. Dula Máté is a közönség soraiban volt.

NYILTTÉR. *)

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít SOLT LAJOS tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-g.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Borvizsgáló szakértő bizottság. A mesterseges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893. évi XXIII. t. cikk végrehajtása tárgyában 1897. évi aug. hó 23-án kiadott rendelet értelmében Budapest és Kolozsvár szervezett állandó borvizsgáló szakértő bizottságokhoz a kereskedelemügyi m. kir. miniszter az 1904. év tartamára a következő tagokat és pedig: 1. A budapesti bizottsághoz elnökül: dr. Wartha Vince miniszteri tanácsos, műegyetemi tanárt; tagokul: Játics Géza bornyagykereskedőt, egy-

ntal elnökhelyettesül is, továbbá Abeles Zsigmond bornyagykereskedőt, Gundel János vendéglős, budapesti lakosokat, ezenkívül Palugyay József bornyagykereskedő és Schmidt Lothár bornyagykereskedő pozsonyi lakosokat; 2. a kolozsvári bizottsághoz elnökül: koltói gróf Teleky Lászlót, tagokul pedig Tuba Lajost, a kolozsvári kir. gazdasági intézet tanárát, egyúttal elnökhelyettesül is, továbbá Nagy Gábor vendéglős, D. Deák József és Farkas Samu bornyagykereskedő, kolozsvári lakosokat, valamint Eöry Tivadart, az erdélyi pinceegylet titkárát, szintén kolozsvári lakost nevezte ki.

Uj gazdakör. Temes megye Szent-András községében a napokban alakult meg a gazdakör, a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület ügyvezető titkárnak: de Pottere Brunónak buzdokkolódása folytán, aki az alakuló közgyűlésen meggyőző szavakkal esett el a gazdakörök fontos hivatását. Ez már a 23-ik gazdakör a vármegyében, amely a vármegyei gazdasági egyesület buzdokkolódása folytán másfélévi restaurálása óta megalakult.

A kereskedelmi miniszter a «csuvarozás»-ról. A kereskedelemügyi miniszter egy konkrét esetből kifolyólag kijelentette, hogy a molnárak által gyakorolt az az eljárás, hogy az örleendő gabonát a felektől összegyűjtik és a kész örleményt hozaszállítják, az ugynevezett csuvarozás a megrendelések gyűjtéséről szóló 1900. évi XXV. tc. 1. §-ának tilalmazása alá nem esik. Ellenben meg van a csuvarozás tiltva, ha az gabona vásárlásával és lisztnek az eladásával van összekötve és így a gabona vételével és a liszt eladásával ügyleteket kötnek. E döntéssel a kereskedelmi miniszter az Országos Magyar Gazdasági Egyesület felfogását tette magáévá.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 5000 métermázsa gyengén tartott árakon.

Kőszáruizlet.

Buza:

Tiszavidéki: 100 mm. 79.5 k. 8.25 korona, 100 mm. 80 k. 8.20 korona, 100 mm. 80 k. 8.175 korona, 100 mm. 79.3 k. 8.20 korona, 200 mm. 79 k. 8.20 korona, 100 mm. 79 k. 8.075 korona.

Fejérmegyei: 100 mm. 77 k. 8 korona, 130 mm. 77 k. és 600 mm. 76 k. 7.95 korona.

Pestmegyei: 100 mm. 79.5 k. 8.125 korona, 100 mm. 80 k. 8.175 korona, 300 mm. 79.3 k. 8.175 korona, 200 mm. 79 k. 8.20 korona, 150 mm. 78 k. 8.05 korona, 450 mm. 77.7 k. 8.10 korona, 200 mm. 76.5 k. 8.025 korona.

Szl-Tamási: 2800 mm. 78.5 k. 8.20 korona.

Roza: 600 mm. 6.425 korona, 400 mm. 6.38 korona, 400 mm. 6.31 korona.

Arpa: 100 mm. 5.75 korona, 1000 mm. 5.65 korona, 1300 mm. 5.60 korona.

Lóhere: 100 mm. 59.— korona.

Lucerna: 30 mm. 60.— korona.

Érték-tőzsde.

Az utolsó prolongáció foglalta le a spekuláció idejét az előtőzsdén. Az elhelyezés az olcsó pénz mellett simán folyt le, de azért az irányzat gyenge maradt. A déli tőzsdén a Magyar hitelrészvények bécsi vételére emelkedtek. A helyi piacon a Magyar vilamosági részvények emelkedtek egy budapesti bank vételére következtében, mely vétel alapját az állítólag 16 koronás osztalék képezte.

Az előtőzsdén jegyezték:

Osztrák hitel	673.65	673.25	673.25	—
Magyar hitel	764.25	764.25	766.25	—
Leszámitóbank	462.—	462.—	462.—	—
Jelzálogbank részv.	518.—	518.—	518.—	—
Rimamurányi	481.—	481.—	481.—	—
Allamvasut	671.50	671.50	671.50	—
Városi villamos	328.—	328.—	328.—	—
Budapesti Közfut	586.—	586.—	586.—	—

A déli tőzsdén zártak:

Osztrák Hitelrészvény	673.50	—	—	—
Magyar hitelrészv.	767.50	—	—	—
Leszámitóbank	463.50	—	—	—
Jelzálogbank részv.	518.—	—	—	—
Rimamurányi	481.—	—	—	—
Allamvasut	672.50	—	—	—
Városi villamos	328.—	—	—	—
Budapesti Közfut	586.—	—	—	—

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerű megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

102

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1904 január hó 27-én.

M. kir. Operaház.
Zárva.

Nemzeti színház.
Egyenlőség.
Fantazia 4 felv. írta: Barrie J. M. Kezdeté 7 órakor.

Népszínház.
A vándorlegény.
Nagy operett 3 felvonásban. Írta: West és Schnitzer
Kezdeté 7 órakor.

Vígyszínház.
A mormola.
Böhözát 3 felvonásban. Írta: Mars és Xanrof. Kezdeté fél 8 órakor.

Király színház.
A fecskék.
Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerző: Konti József.
Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia.
A modern asszony.
150 színesen vetített képpel és 15 mozgóképpel. Írta: Ráth István. Kezdeté fél 8 órakor.

Várszínház.
Váljunk el.
Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Sardon és Najac. Kezdeté 7 órakor.

SCHMIDT M.
szíjgyár ó. ny. rzes és bűröndös
Bpest, VIII., Kerepesi-ut 25.
Kocsizó- és lovagló-szerszámok.
97 Mindennemű utazóbűröndök.
Megrendelések és javítások pontosan és időnyosan eszközöztetnek.

SEY DEZSŐ-NÉ cimbalom tanítóné
Kerepesi-ut 34. sz., II. e. 25.
Beiratkozás az év bármely szakában. 251
Alapos oktatás cimbalomjátékban.
Értekezés: Kedd, csütörtök és szombat d. e. 10-12.

Brázay-féle sósorszesz.
Használati utasítás minden üveghez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

Hirdetéseink alapján történt rendeléseknél szíveskedjék mindenkor lapunkra hivatkozni.

Phonograph!!!
legszebb mulatság, tiszta, szép hanggal, érteimes előadással

Kellner és Steiner
Király-utca 58. szám.
Képviselek keresztetnek.

(2005)

Megjelent!

Szekevényi Lajos fordításában.

Lewis Wallace, Ben-Húr, regény Krizstusról, két diszes kötet, 499 és 497 lap, 101 képpel. Ára a két kötetnek 12 korona.

Sienkiewicz Henrik, Quo vadis? regény Nero császár korából, két diszes kötetben 289 és 303 lap, 36 képpel. Lengyelből és teljesen a lengyel eredeti szerint tartva. A két kötet ára 9 korona.

Sienkiewicz Henrik, Volyodyjovszki ur, (a kis lovagi tört.) regény a lengyel-török háború korából. A két kötet (290 és 283) lap ára diszkötésben 8 korona 40 fillér.

Dr. May Károly, Karácsony, Utazási regény. A 600 lapot tartalmazó kötet ára diszkötésben 6 korona.

Kaphatók a **Magyarság** kiadóhivatalában.
BUDAPEST,
VIII., Szentkirályi-u. 28.

FOLIES CAPRICE
VI., Révay-utca 18. szám.
Igazgatóság: Leitner és Keleti.
Ma nagy újdonsági estély!
1/2 10 órakor! 1/2 11 órakor!

Képzelt szerelem.
A „Hivatásos Szerelem” cz. bohózati folytatása. Életkép írta: Száti. rendező: Steinhardt G.
Végül 11 órakor!

A szerelem áldozatai.
Életkép írta: Caprice, rendező: Rott Sándor.
Uj mázán jelenetek.
A remek téli kertben reggel 5 óráig Munczy Lajos és fia zenekara hangversenyez.

Régi, Budapesten megjelenő politikai napilap, melynek biztosított bevételei és egy napilappal járó összes kedvezményei vannak, igen jutányosan átadó.

Politikai és gazdasági érdekesoportoknak, esetleg magánosoknak, kik előkelő társadalmi pozícióhoz akarnak jutni, igen ajánlatos. Az átvételhez, a fentartáshoz megkívántató forgótőkét is beleértve, 20.000 forint szükséges.

Csakis levélbeli kérdéskódéseket kér, melyekre levélbelileg válaszol Kurdy Rezső, VIII. ker., József-körút 59-61. sz., II. em. II.

A magyar nemzet története.
Elbeszéli Bodnár Gáspár.
Két kötet.
Szép félvászonkötésben, színes borítékban 1 kor. 20 fill.
Megrendelhető a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28.)

CSALÁDI REGÉNYTÁR
A művelt katolikus olvasóközönség számára
kiadja
a Szent-István-Társulat.
Ára angolvászkonkötésben kötetenkint 1 kor.
Megrendelhető a
Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

„GÖBESÁGOK” II. KIADÁS
Kacagtató székelyhistoriák
Postaköltséggel együtt 1K.40F-ért küldi: PÉTERFY TAMÁS BUDAPEST, Kertész

BÜTOROK a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók úgy készpénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU** és **FUCHS** testvéreknél Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A „HARISNYAKIRÁLY” budapesti üzlete kizárólag Teréz-körút 2. szám a. Elismert legjobb harisnyak. Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak

Minden szó 3 fill.

Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés

ára: 30 fillér.

A Magyarországon minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésválaszokra ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válasz helyéget beküldi. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válasz helyéven felül még 40 fillér küldendő.

Méhészársáknak
Gyakorlati Méhészkönyvet egy koronáért küldök. — Kovács Sándor méhészt. Baranya-Csuzán.

Egy
ügyes és csinos fiatal ember, ki 4 polg. végzet, bármilyen állást elfogad. Cim a kiadóhivatalban. (12137)

Sürgősen
keresek faluhelyre egy jó bizonyítványokkal rendelkező újutad gimnazista fiám mellé nevelőnek, hogy fiamat a magánvizsgára sikeresen előkészítse. Biztosítva jó fizetés és teljes ellátás. Jelentkezni lehet január 27-ig Dudinszky Ákos gör. kath. lelkésznel, Rosztoka-Paszty, u. p. Nagy-Berezna. (Ung-m)

Törlesztéses készpénz-kölcsönt

földbirtokokra, valamint budapesti bérházak, házfűrészek, telkek stb. továbbá környékbeli ingatlanok II. és III-ik tételére 4-7%-os kamattal, személyhitelt kezes és kezes nélkül minden hitelképes egyénnek havi vagy negyedévi törlesztésre gyorsan és pontosan eszközöl a Központi Hitelforgalmi Intézet VII., Akácfa-utca 10. Levélbeli felvilágosításra válasz helyégre küldendő.

Egy villa

szabad kézből eladó Rákosszent-Mihály, Lajos-u. 396.

Orvos

(keresztény) keresetük közele Pozenyhoz. Bővebb: Gyógyszerár. Pozeny-Püspöki.

Kis gyermek-

padocskasztalkával olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. (12152)

Pénzkölcsönt!

Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adóság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamattal fizetendő a mely kamattal a tőke is törlesztve lesz s adós bármikor felmondhat, a pénztintézet azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon

Grünfeld S.-hez

Budapest, Király-u. 23. sz.

1 forint

heti részletre elegáns férfiruhák mérték szerint olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

Használt férfiruhákat

fehérneműt stb. veszek legmagasabb árrban. Singer, Lujza-utca 15. 902

Függönyök

felrakását, diványokat, foteleket, matracokat, ablakpárnákat olcsón elkészítik háznál. Unsavszky Nándor, Práter-utca 68.

Domonkos Lajos

uri és női cipész mester

Budapest, Teréz-körút 32.

Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri, női- és gyermek-cipők-151 a legolcsóbb árban. — Mértékszerű megrendelések jutányos árban és pontosan eszközöltetnek.

Jelszó: pártoljuk a hazai ipart!

Orlik András

cipész-mester

Budapest, VII., Csömöri-ut 22.

Ajánlja dusan felszerelt saját műhelyében készült uri, női- és gyermekcipő raktárát. Férfi-cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 frt. Női cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 frt. Gyermekek-cipők 1 frt 20 kr.-tól feljebb. Mértékszerű megrendelések a legújabb divat szerint a legolcsóbb árban számítatnak. Javítások gyorsan s fontosnak eszközöltetnek.

Gyermek és női ruha

készítését olcsón elvállalom Logódy-u. 104. ajtó 5. Buda.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

SZELLO R.

saját készítményű uri, női- és gyermek cipő-raktára Budapest, Csömöri-ut 12. sz. (Keleti pályaudvarral szemben.) Mértékszerű megrendelések pontosan készíttetnek. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. Javítások elfogadtatnak.

DREZSMANN KAROLY

BUDAPEST

borotva homorú-készítéssel villanyborotvával. — Különleges-ségi szelvény- és fodrászati-cikkben. — Nagy raktár angol és svéd borotvákban. — Irada és forgalmi helyiség: VII., Rottenhillerteca 6/a. (Munkás-u. sarok).

Butort

és kártyos munkákat részletezésre is ad Löwy Lipót, VI., Lázár-utca 18.

Ingyenesen

közvetíték mindent a világon! válasz helyégre kérek. «Teledí» Marosludason.

Alapos oktatást

a francia-, angol-, olasz-magyar- és német-nyelvben (nyelvtan, társalgás, levelezés, stb.) ad egy urad, ki az illető országokban tartózkodott. Kétféle referenciák. VII., Erzsébet-körút 58. sz., II. emelet 13. ajtó.

Dijtalanul

meglátogatok kezes nélküli kölcsönüggekben önálló, hitelképes egyéneket diskrejt gyorsabb lebonyolítás céljából. Ajánlatok — állás, foglalkozás megjelölésével — Alvinczy Sz Képiró-utca 11. küldendők. Válasz helyégre.

Bloch S.

okl. tan- és gyakorló-könyvelő. Erzsébet-körút 58, ki-kepez felhőtteket a magas m. kir. miniszterium engedélye alapján az egyszerű és kettős könyvvitelben, kereskedelmi levelezés, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német nyelvben. Hölgyeknek külön oktatás. Vidékiek levélbelleg sajátíthatják el a könyvitelt.

Legszébb.....LEGJOBB.....LEOLCSÓBA

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

összehajtható vaságy 3KIVETHETŐ MATRACGAL 10Frt. FACÉLSODRONY ÁGVBETÉT 5Frt.
GICHNER JÁNOS
paplan, matrác és kártyosáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150 Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. sz. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző árúkat kicseréltetnek, vagy a pénz visszaadatik.

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház.

Olcsó, szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Saját készítményű férfi- és gyermekruha áruház.

Magyar gyártmány!

ASZÓDI S. * és TÁRSA

férfiszabó-mester.

VIII., Kerepesi-ut 41.

(Adria-szálló épület).

Nagy választék angol és francia divatkeimekben.

Mérték szerinti megrendeléseket az általánosan elismert 14 frt árakban a legújabb divatkeimekből készíttetnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 129

Budapest legnagyobb szőrme bevásárlási forrása. Oriási raktár dívatos Szukunsz Sztóla gallérokban. Viszont-eladónak ritka alkalom.

TSUK MIKSÁNAL, ANDRASSY-UT 31. sz. KIRÁLY-UTCA 38. sz.

Elegáns női ruhákat

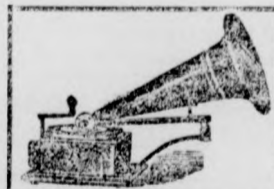
készíték saját műtermemben mértékután 15 és 18 frt-ért. A 18 frtos ruhák 2 frt 50 kros divatszövetből készülnek. — Elegáns Cibelin-Costum, reformálj és Paletó, a téli divat disze 15 és 18 frt. — Elegáns angol és francia Szalontóitettek 18—20 frt és teljebb. Téli kabátok és Paletók, finom fekete posztóból elegáns kivitelben 7, 8, 10, 15 frt. — P anyolok flanel vagy barettből 3 frt 10 kr., 4 frt 50 kr. — Ingblon-ok flanel vagy barettből 90 kr., 1 frt 20 kr., 1 frt 40 kr. — Divat ingbluzok atlasz flanelből 1 frt 20 kr., 2 frt 20 kr., 2 frt 80 kr., 3 frt 80 kr. Vidéki megrendelések lelkiismeretesen eszközöltetnek. Mérték megadás fel-főbőség, alsóbőség, ujjá hossza vagy egy jól álló derékes ajhossza beküldendő.

BRUCK ZSIGMOND

CSENGERY-UTCA 35. Andrassy-ut 61. sarok.

Bámulatos egy «Columbia» grafon hanglisztasága és tiszta hangkiejtése, erőssége! «Columbia» lemezek utólréhetetlenek!! Párisi világiállításán «Grand Prix»-el kitüntelve. — Kis lemez K 2.50, nagy lemez K 5.— «Columbia» (Hartguss) hengerek K 1.75.

Telefon 62—88.

Telefon 62—88.

Wiegand és Társa

BUDAPEST, VIII., Aggteleky-utca 17. sz.

Az egyedül létező valódi angol

SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol

UGORKA-TEJ,

mely szonnan eltávolít minden szepőt, májfoltot, pattanást, bőrtátkát (mitesszer) stb. és az arcnak friss üdösegel, fiatalosgot kölcsönöz.

Egy üveg ára 2 K, ehhez Ugorka-szappan 1 K, powder 2 K.

Főszékhely: Budapest, Erzsébet-utca 28.

Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapesen: Török József gyógyszerárban, Király-u. 12. és Andrassy-ut 28.

Figyelem!

Céltünk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendelmenyt tesz, a saját árképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy életnagyságu fényképet teljesen ingyen készíttünk.

készíttünk 11 kivitelben, 10 cm. magasságban, csupán a díszes keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglalhatók, az önköltségtől, 1 frt 50 krt számítunk.

Az ipar 12 esodája! 12 forint 50 krajcár egy darab selyompaplan fodorral és zsebbel, minden színben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.

Megrendelhető esküvőre

GICHNER ÜESTVÉREK

BUDAPEST, Múzeum-körút 27.

Paplan- és matrácgyár, szőnyeg- és vasbutorktár.

Arjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

RAUCH EDE

„HELIOS“ fényképezési műterme

fényképek életnagyságban

Budapest, Nagymező-utca bejárat Király-utca 52. sz. a.

1 darab életnagyságu Bromidpátin fénykép

passepartout kerettel 3.— kor.

6 négyen fénykép 1.—

6 fénykép 2.—

6 kabinet 4.—

6 makart 5.—

mind a legfinomabb szavalt kivitelben, Vasár- és ünnepnap egész nap nyitva. Felvétel és időben is eszközöltetnek este 8 óráig villanyfény mellett. Megrendelések minden fénykép után is eszközöltetnek. 214

Ügyvőköt mindenütt keresteinek.

Budapestre utazók becses figyelmébe! **FOGAK 2 forinttól** és teljes fogsorokat rágásra heilleszt 24 óra alatt jótállással, a gyökér eltávolítása nélkül. Eitört és nem jól illő togsorok javítása 2 óra alatt 1 frttől. Amerikai fogműterem tulajdonos **Kovács I. Károly-körút 9.** (Gróf Hadik-palota) II. emelet, 8 Található: reggel 9-től délután 6-ig. — Vasár- és ünnepnapokon is.